

Tělesná kultura

EVSE

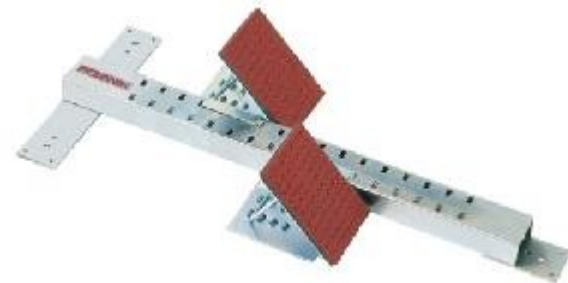
Struktura

- Základní pojmy
- Instituce
- Financování
- Ekonomické efekty pořádání velkých sportovních akcí

Literatura

- Přednáška
- Rozšiřující:
  - Rektořík, J. a kol. – Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru – kpt.4.3
  - Hobza V., Rektořík J. – Základy ekonomie sportu:
    - kpt. 7.4 (případová studie s.90-96)
    - Kpt. 4 Institucionální a organizační zabezpečení sportu v rámci tělesné kultury v ČR a EU (s.33-52)
  - Novotný J. – Ekonomika sportu

Základní pojmy

Pohled na sport

- Sport v minulosti
  - Příprava na boj
- Sport dnes
  - Cíl bavit se
  - Cíl vítězit
  - Cíl dosáhnout zisku
  - ...?

Základní pojmy

- latinského „disportare“
- a starofrancouzského „le désporter“, což znamená bavit se, příjemně trávit volný čas
- **Tělesná kultura:**
  - sociokulturní systém, který jako výsledek činnosti, tvorby hodnot, vztahů a norem zabezpečuje specifickými tělocvičnými prostředky uspokojování zvláštních biologických a sociálních potřeb člověka v oblasti fyzického, psychického a sociálního rozvoje s cílem jeho socializace a kultivace
  - Tělesná výchova
  - Sport
  - Pohybové aktivity
- A nebo... sport = tělesná kultura

Češi a sport

- ¾ Čechů mají zájem o sport, 2/5 aktivně
- Ti, kteří se zajímají o sport, sledují sport několikrát týdně (44 %), čtvrtina ho sleduje dokonce denně (25 %).
- nějaký sport aktivně provozuje 60,8% mužů a 58,5% žen. Pravděpodobnost, že se lidé aktivně věnují nějakému sportu, klesá s rostoucím věkem.
- Nejoblíbenější sporty aktivně
  - muži: fotbal a posilovna
  - ženy: aerobic

Sledování sportu v médiích	
Muži	Ženy
lední hokej	krasobruslení
fotbal	lední hokej
motoristické sporty	fotbal
lyžování a snowboarding	lyžování a snowboarding
atletika	aerobic
tenis	gymnastika

Produkty v oblasti sportu

Specifické vlastnosti sportovních produktů

- subjektivní oceňování
- převážná abstraktnost a nemateriálnost
- nepředvídatelný vývoj produktů (nejistý výsledek)
- malá možnost kontroly složení produktů (jsou možné dva stejné výsledky)
- sport jako veřejné zboží
- u části sportovních produktů nelze stanovit tržní cena

Důvody státních zásahů

■ Ekonomické

- Externality, nedokonalá konkurence, veřejné statky, asymetrická informace

■ Mimoekonomické

- Kultivace lidského potenciálu, rozvoj rovných příležitostí...

Pozitivní a negativní externality

+

- Podpora zdraví člověka
  - Ovlivňování zdravotního stavu
  - Biologický základ zdravého životního stylu
  - Vliv pohybové aktivity na zdraví
  - Možnosti ovlivnění životního stylu
- Formování osobnosti člověka a jeho systému životních hodnot a idejí
- Tvorba a kvalita sociálních vztahů
- Propagace země či regionu

-

- Negativní vlivy na zdraví člověka
- Negativní vlivy na životní prostředí
- Komeracionalizace tělesné kultury
- Ostatní negativní vlivy

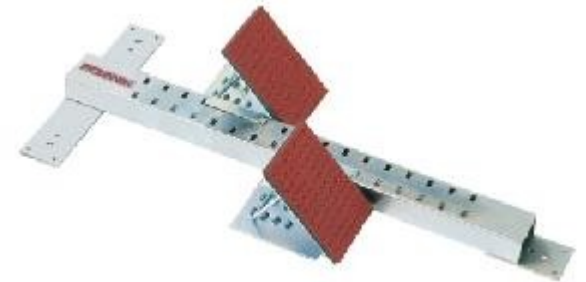
Veřejný statek a sport

- **Veřejné statky**
  - Aktivita ve volné přírodě
- **Smíšené statky**
  - Veřejné stadiony, koupaliště
- **Soukromé statky**
  - Dle individuálních potřeb – trh

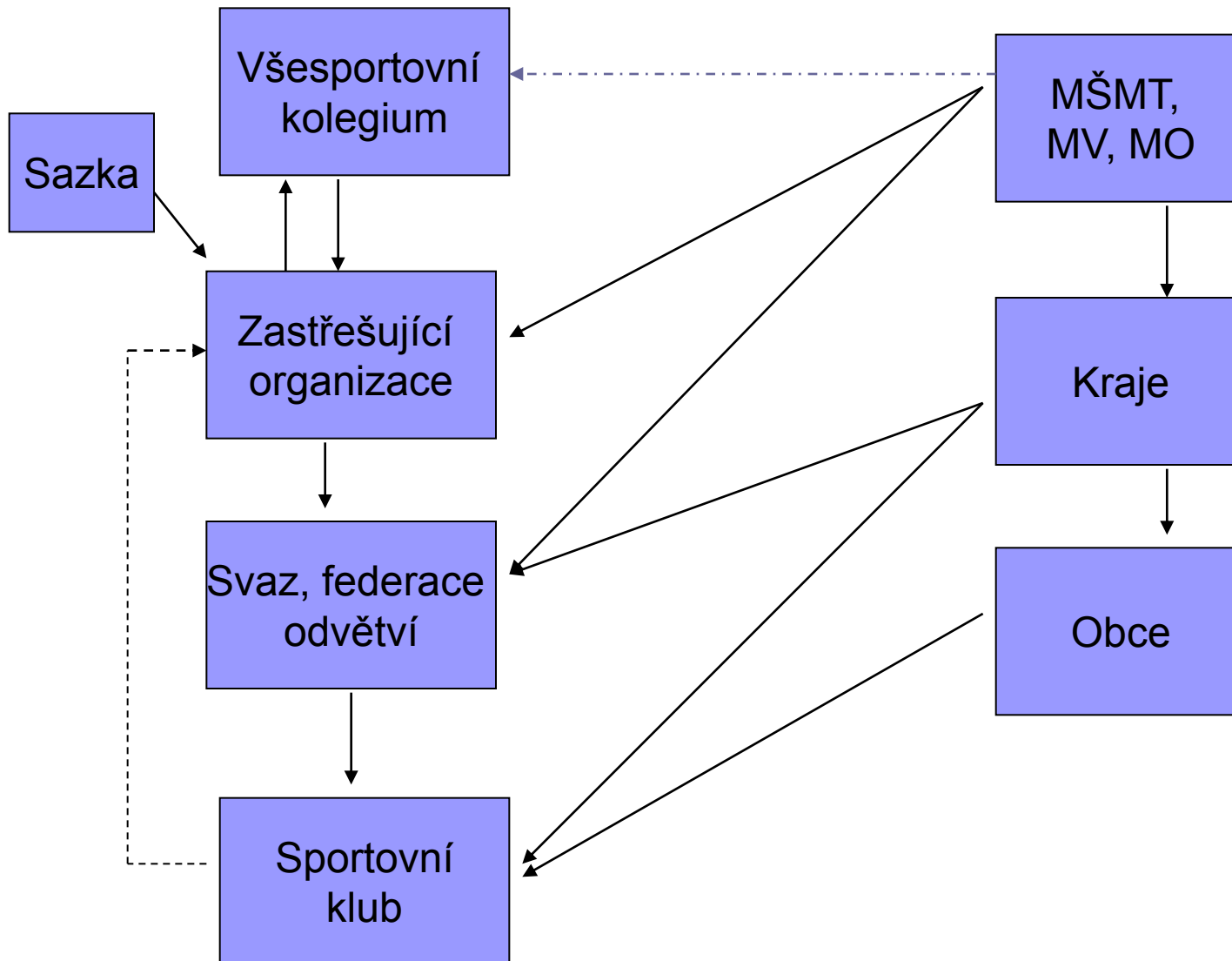
Spotřeba	Vyloučitelná	Nevyloučitelná
Rivalitní	Soukromé	Smíšené
Nerivalitní	Smíšené	Veřejné

Veřejný statek ≠ veřejně poskytovaný statek

Institute

Schéma struktury v ČR

MŠMT

- Antidopingový výbor ČR – organizační složka státu (česká charta proti dopingu)
- Sport
  - Sportovní reprezentace
  - Sportovní centra
  - Sportovní třídy
- Tělovýchova
  - Sport pro všechny
  - Sport a škola
  - Sport zdravotně postižených
  - Údržba a provoz TVS zařízení

Klíčové oblasti institucionálního rámce 1/2

■ Státní struktury

- Vláda
- Kraje
- Obce

■ Spolkové struktury

- Kluby (40000), Svazy (120), Zastřešující organizace (9), Všesportovní kolegium

Klíčové oblasti institucionálního rámce 2/2

Ziskový sektor:

■ Živnosti:

- Volné: Manažerské činnosti, organizování a vzdělávání
- Vázané: Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb, Provozování tělových. A sportovních zařízení a zařízení sloužících pro rekreaci a rekondici, Průvodcovská činnost, Vodní záchranářská služba, Masérské, rekondiční a regenerační služby, Provozování solárií
- Koncesované: Střelecký sport a související činnosti

Financování TK

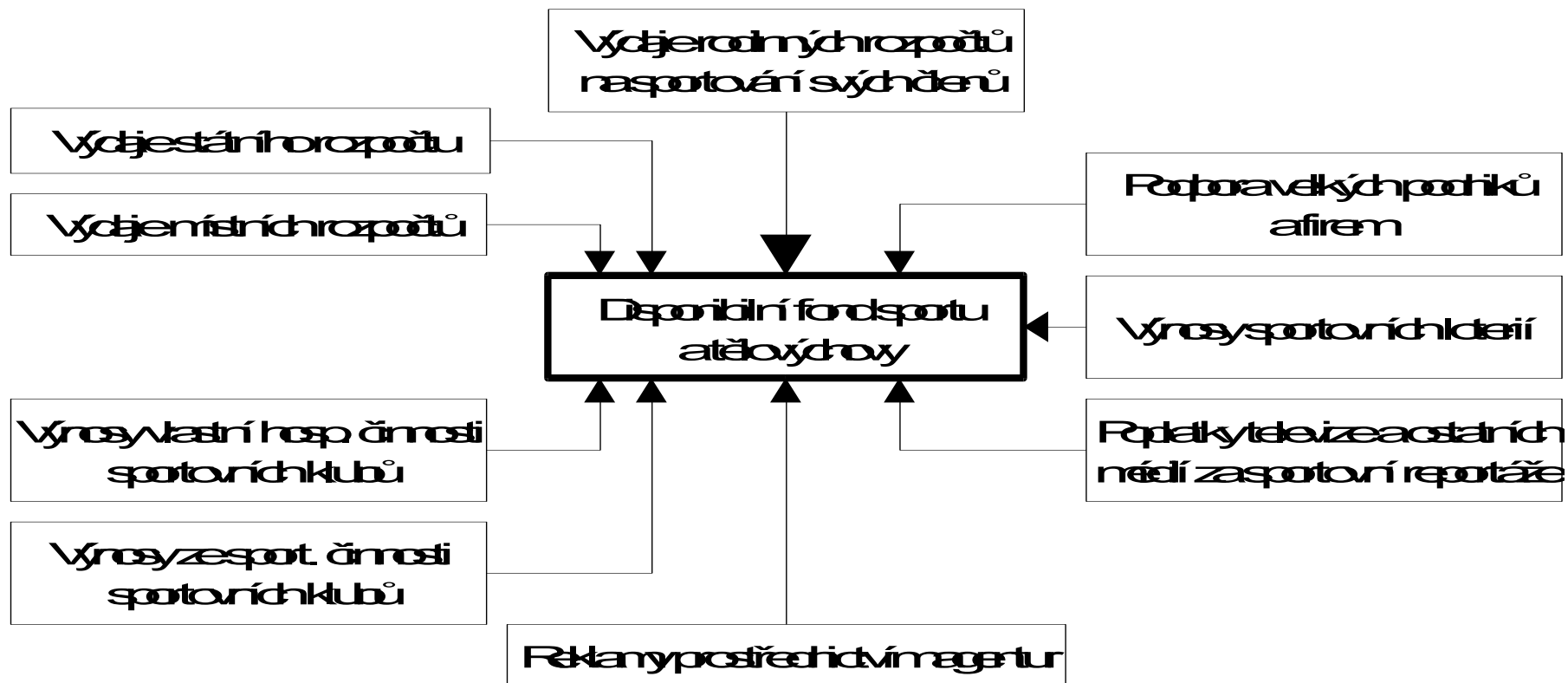
1. Veřejné zdroje
2. Soukromé zdroje

Podíl TK na výkonu ekonomiky

- Podíl sportu a tělovýchovy na HDP 1,5-2%
- Podíl TK na veřejných výdajích 0,4-1,7%
- Přínos přímých soukromých vydání (bez sázek) na celkových výdajích 1-2%
- Zaměstnanost- ČR odhad 1,5% (SRN 2%, Finsko 0,8%)

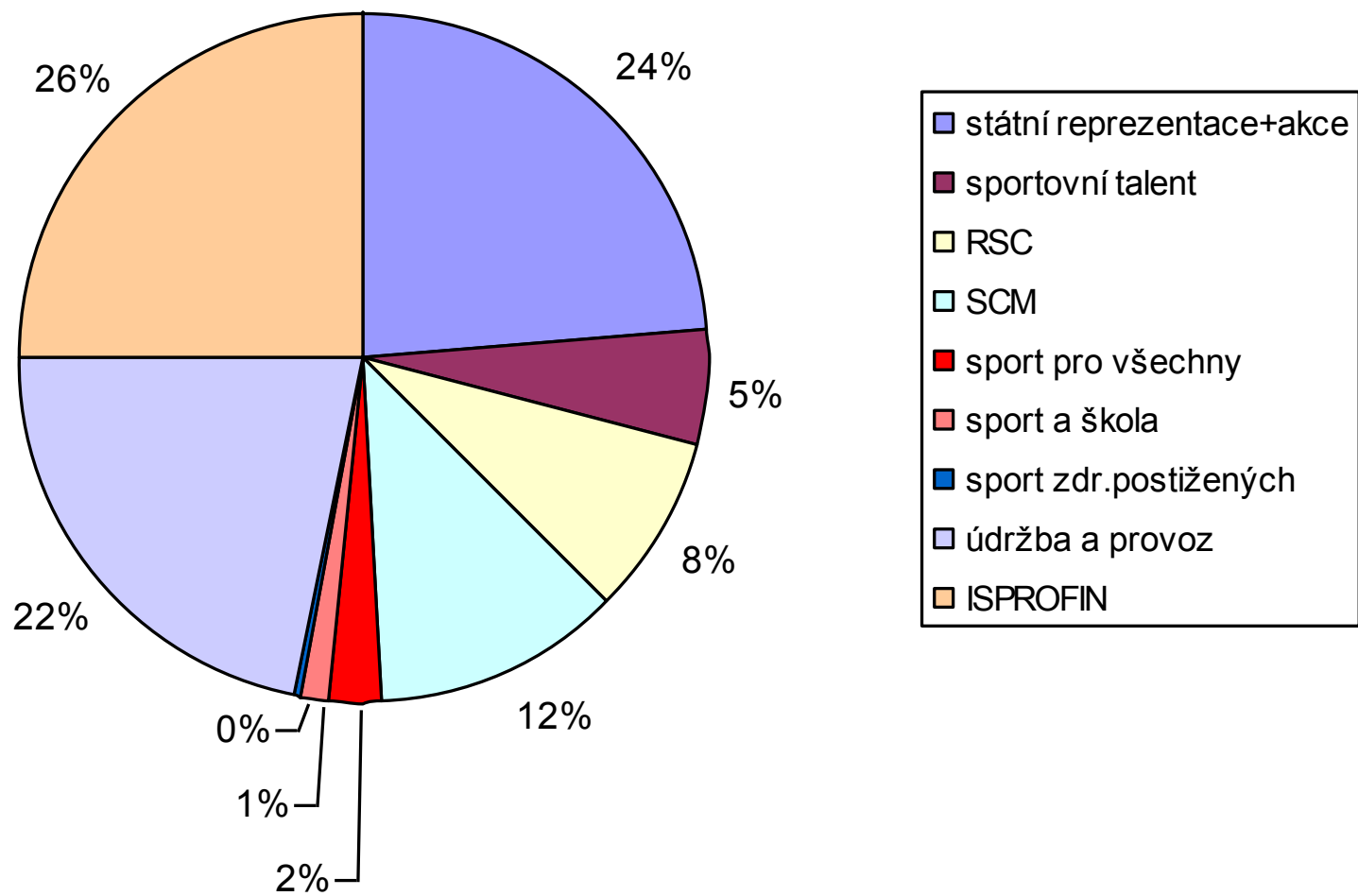
Disponibilní fond sportu

Státní rozpočet

- Sport je financován prostřednictvím
  - MŠMT (kap. 333),
  - MO (kap. 304),
  - MV (kap. 314)
- MŠMT je z kompetenčního zákona resortem pro tělovýchovu, sport a turistiku.
- Státní podpora prostřednictvím ministerstev se uskutečňuje na základě zákona o Státním rozpočtu pro daný rok
- *celkový objem výdajů pro oblast sportu je kompromisem mezi požadavky a reálnými možnostmi*

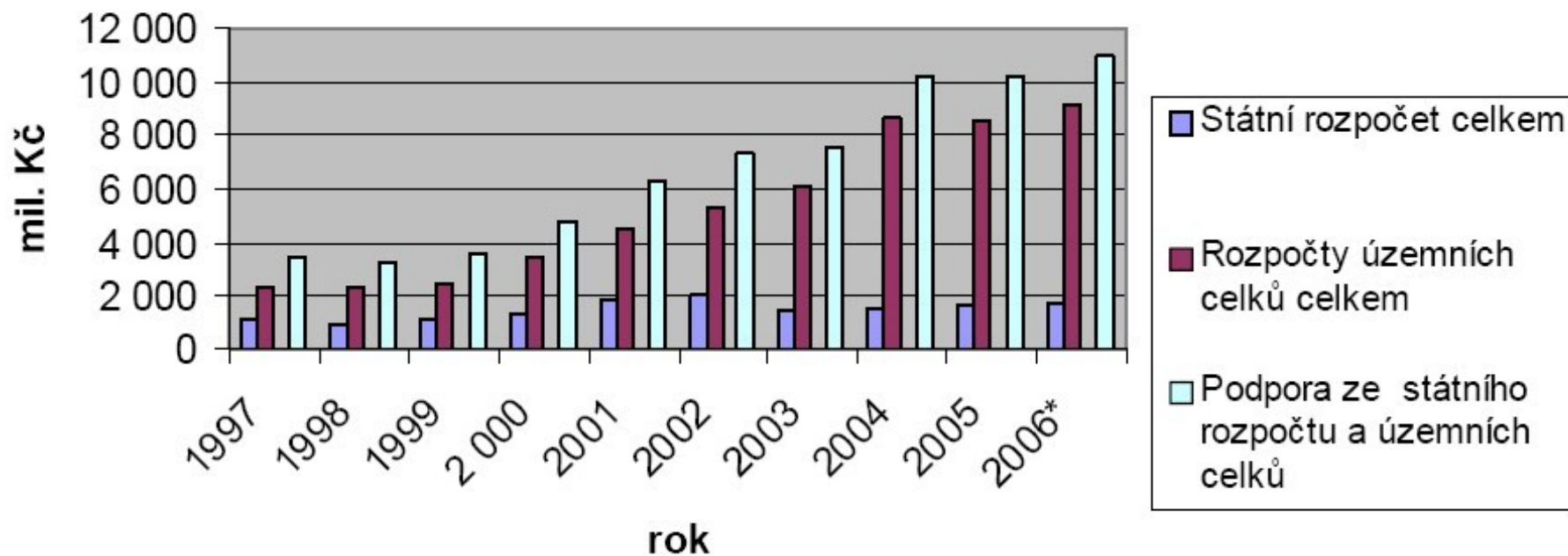
Struktura dotací z MŠMT v r. 2007

Odhad přínosu sportu v roce 2006 v ČR

- Podpora sport. prostředí ze státního rozpočtu 3 000 mil. Kč,
- očekávaný přínos do státního rozpočtu:
  - odvody DPH za sport. soutěží celkem 4 041 mil. Kč
  - odvody DPH za provoz sport. zařízení 229 mil. Kč
  - odvody DPH za výstavbu sport. zařízení 393 mil. Kč
  - odvody daně z příjmu 68 mil. Kč
- očekávaný přínos státního rozpočtu 4 731 mil. Kč
- pozitivní přínos sport. prostředí 1 731 mil. Kč.

Celkový objem veřejných zdrojů

Soukromé zdroje z disponibilního fondu

	Mld. Kč	%
Výnosy z vlastní činnosti	1,40	5,50
Výdaje domácností	14,30	59,30
Výnosy z reklamy	0,10	0,40
Poplatky televize a médií	0,01	0,06
Výnosy sportovních loterií	0,54	2,30
Podpora podniků a institucí	3,31	12,40
Celkem (vč.veř.zdrojů)	24,13	

Výdaje domácností – rok 2007

- Za výše uvedené motivy, důvody a přístup ke sportu jsou sportující domácnosti ochotny **ročně vydat průměrně 23 220,- Kč**, což je téměř o 2000,- Kč více než v loni.
- Největší podíl na výdajích má:
  - sportovní oblečení (48%) a vybavení (38%).
  - Kolem 10ti % tvoří výdaje za vstupenky a permanentky,
  - a pod 5 % jsou kurzy a výdaje za trenéra.
- Rok 2006 domácí **spotřeba sportovních potřeb činila 4,174 mld. korun** a ve srovnání s rokem 2000 byla o 1,5 miliardy korun vyšší

A stát by měl...

poskytovat peníze na podporu sportu

■ Teoreticky

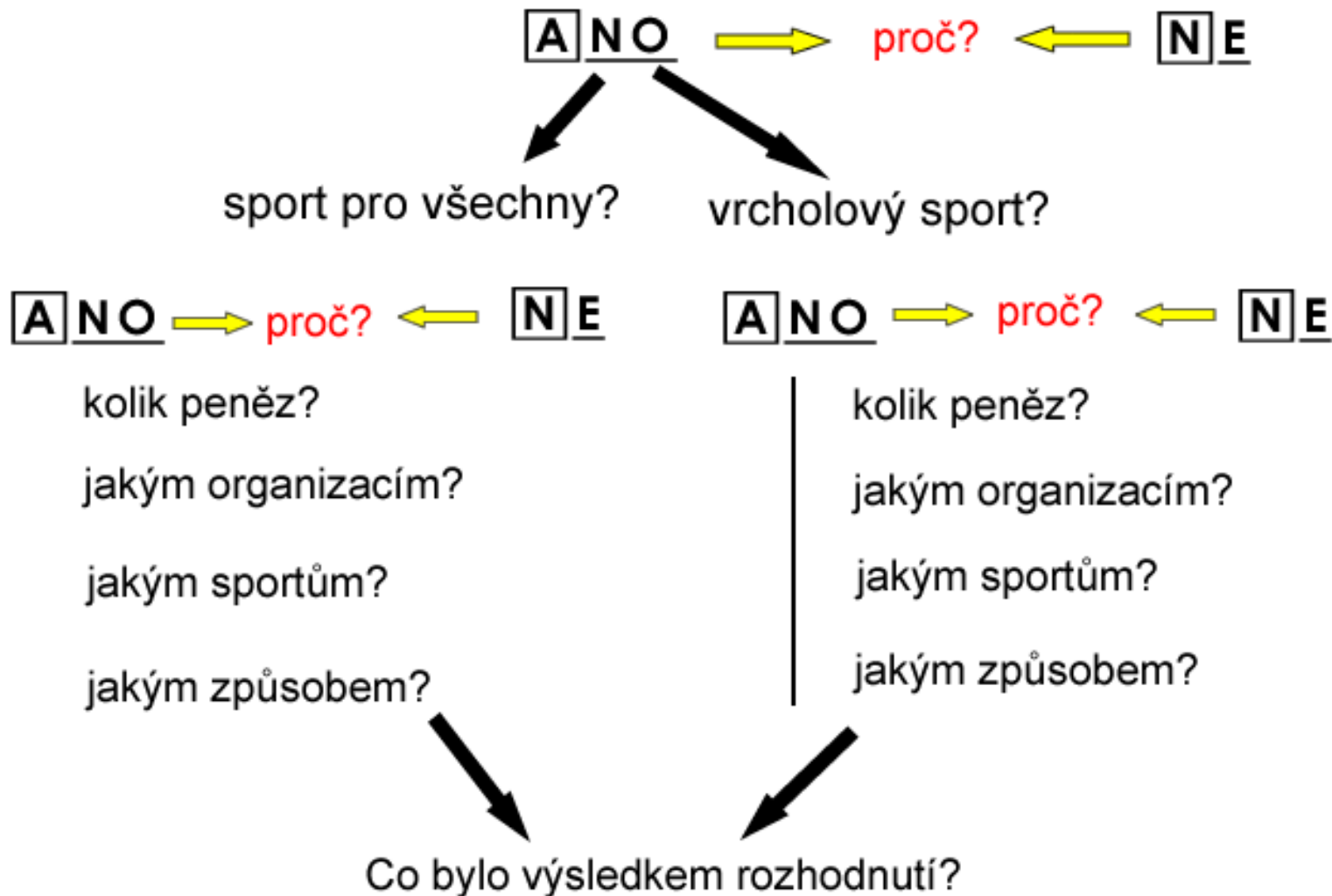
- Pozitivní externality, multiplikátor investic, kultivace lidského potenciálu, uspokojení zájmu společnosti...

■ Prakticky

- ? Uspokojení vlastních zájmů z veřejných prostředků...

There is a question...

Měl by stát podporovat finančně sport?

Pořadatelství velkých sportovních akcí

Přednosti a nedostatky velké sportovní akce

	vlivy	
	Pozitivní	Negativní
Ekonomické efekty	Investiční a spotřební výdaje, růst zaměstnanosti	Růst cen, předimenzované kapacity po sportovní akci
Cestovní ruch	vyšší atraktivnost	Přelidnění, nevhodné ke sportování pro amatéry
Infrastruktura	Nové příležitosti, renovace zařízení, zlepšení infrastruktury	Zátěž pro životní prostředí, ne vždy dostupná zařízení pro veřejnost
Socio-kulturní efekty	Nárůst potenciálu pro zážitek a volný čas obyvatelstva, podpora kultury a tradic	Komercializace privátních i veřejných služeb, kriminalita
Psychologické efekty	Nárůst lokální identity, snížení etnocentrismu	Konflikty mezi místními a návštěvníky, tradicionalismus
Politické efekty	Zlepšení mezinárodního náhledu, využití reklamy k místní politice	Nárůst nacionalismu, stabilizace politických systémů (neg.)

Proč?

- Stát

- Vliv investice na makroekonomické ukazatele, pozitivní externality

- Firmy

- Zisk

- NGO

- „dobrá věc“, image

- *Rozdělení zisku*

Úskalí

- Nízkopříjmové skupiny obyvatel mohou být ohroženy (růst cen), přičemž nemají žádné benefity z pořádání her.
- Většina studií pro OH mezi lety 1984-2004 byly provedeny před hrami a nebyly založeny na primárních datech. Obvykle byly rovněž zaplacený zastánci OH.
- Zpravidla nebyly brány v úvahu ekonomické efekty jako vytěsňování investic, růst cen a ztráty na turistickém ruchu díky turistům, kteří právě kvůli OH místo nenavštíví.
- Ekonomické benefity z her jsou často přeceňovány v publikacích pořadatelského OV.

Děkuji za pozornost

